

■ Internationell Kvinnokonferens

Ingår i Inspiration Latinamerika

10-11 oktober, 2009

Rinkeby, Stockholm

Konferensdokumentation *VIF*

Deltagande demokrati - Kvinnors frigörelse

Erfarenheter av kvinnoläger hos MST Bahia

Deltagare
Rapportör

Fabya Reis, MST Bahia, Brasilien
AnnaMaria Bauer

Fabya Reis: MST är de jordlösas rörelse i Brasilien. Brasilien, som är ett av världens mest orättvisa länder har cirka 12 miljoner jordlösa på landsbygden, varav 1,4 miljoner är med i rörelsen. MST genomför ockupationer av obrukad mark för att sedan erövra rätten att bruka den.

MST startade år 1984 och verkar i Brasiliens 24 delstater lokalt, regionalt och nationellt. Arbetet för ändrade mark- och ägandeförhållanden, för jordreformer och sociala och politiska förändringar bedrivs enligt samma principer på de olika nivåerna. I en demokratisk centralism tas besluten i grupp. Kontinuerliga utvärderingar är en viktig del så väl på det stora som personliga planet, med öppen diskussion och kritik. När väl beslut är tagna ska de vara så väl grundade att de efterlevs helt och hållet.

Även rörelsens inre strukturer är sig lik på de olika nivåerna. Olika avdelningar arbetar med följande frågor: mobilisering/värning inför ockupationer, utbildning, hälsa och familj, politisk skolning, kommunikation, kultur, ungdomar, jämställdhet.

Brasiliens statistiska centralbyrå IBOPE har undersökt förhållandet när det gäller våld mot kvinnor. De rapporterar att 56 procent av Brasiliens kvinnor blivit utsatta för våld. Våld inom familjen i ett land med starkt religiöst inflytande har en beståndsdel som i traditionellt svenska familjestrukturer knappt existerar, nämligen den moraliska. IBOPE har undersökt varför våldsutsatta kvinnor stannar hos sin förövare. Moraliskt våld och tvång tillsammans med psykiskt och fysiskt är naturligtvis extremt svårt att ta sig ur om man saknar möjlighet till egen försörjning. Så resultatet av undersökningen var knappast förvånande. 24 procent stannar på grund av att det är omöjligt att försörja sig på egen hand, nästan lika många stannar för barnens säkerhet. Hela 17 procent stannar av rädsla för att bli dödade och bara 4 procent av kärlek. MST har nu en satsning på 4 miljoner kronor för att hjälpa kvinnor till egen försörjning.

MST Bahias jämställdhetsavdelning är inte en kvinnoavdelning utan ett samarbete mellan könen. Jämställdhet är naturligtvis inte en kvinnofråga. Kvinnolägren är ett av de verktyg man använder i arbetet för kvinnors möjlighet till organisering och utbildning.

Här diskuteras våld, självkänsla, hälsa, politik och strategier med mera. MST Bahias läger har varit mycket lyckade och kvinnors ställning och organisering inom rörelsen har stärkts.

Inom MST Bahia arbetar de internt för ett bredare perspektiv på makt och ägande och för samarbete med andra organisationer. Men de arbetar även utåtriktat gentemot regeringen och kommunerna för jämställdhet och lagstiftning. Bland annat är det lagstadgat att könsfördelningen i parlamentet ska vara 50-50, sedan 2005. Det är en lag som inte efterlevs på långa vägar.

Vidare finns en lag som uppkallats efter Maria Penha som svårt misshandlats av sin

man och till följd av detta förlamats. . Lagen innebär att förövaren arresteras direkt då en kvinna anmäler våldsbrott. Lagen innebär även att en anmälan måste leda till utredning och inte får tas tillbaka. Kunskapen om denna lag är inte tillräcklig vare sig hos befolkning eller hos styrande. MST vänder sig till så väl parlament som polis och fackföreträdare i informationskampanjer om detta. För att kunna anmäla måste kvinnan ju känna till sina rättigheter och ha praktiska möjligheter att klara sig efter en separation.

Ett sätt att underlätta för kvinnorna att göra anmälan och ta sig loss är de polisstationer som riktar sig enbart till kvinnor, som MST verkar för att få till stånd. En frizon och ett andrum där man i trygghet ska kunna tala om sina upplevelser.

Ett långsiktigt arbete bedrivs både genom kvinnolägren och i bosättningarna för att medvetandegöra föräldrar om hur patriarkala strukturer ser ut, fungerar, skapas och bibehålls.